

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ประจำปีงบประมาณ 2562

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

นิติกรชำนาญการ

มีนาคม 2562

## การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

### ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

### ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558)

2.ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

3.ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

### วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่างๆ อธิบายรูปแบบพฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ / กิจกรรม /แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อที่มีประสิทธิภาพ

### 1.การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- 1. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- 2. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ

ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การกำหนดราคาคงลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม		คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้จัดทำรายละเอียดคุณลักษณะมีการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะใกล้เคียงกับสินค้ายี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามข้อกำหนดของสัญญา		คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่ตรวจสอบรายละเอียดของพัสดุที่ส่งมอบว่าตรงตามสัญญาหรือไม่
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ		เมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงาน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุใช้เพียงรายงานของช่างผู้ควบคุมงานในการตรวจรับงานเป็นข้อมูลประกอบการตรวจรับโดยไม่ออกไปดูสถานที่จริง
กรรมการตรวจรับพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจใน พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ และระเบียบฯ	กรรมการตรวจรับพัสดุขาดความเข้าใจในหน้าที่และขั้นตอนการปฏิบัติงานตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ และระเบียบฯ	

## 2.การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียด ดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง  
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน  
หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม  
หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่  
ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่าง  
ใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

### ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสี)

โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การกำหนดตรคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม			✓	
การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามข้อกำหนดของสัญญา		✓		
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ			✓	
กรรมการตรวจรับพัสดุขาดความรู้ความเข้าใจใน พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ และระเบียบฯ		✓		

### 3. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

#### 3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ 3 หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ 2 หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ 1 หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

#### 3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ 3 หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/  
เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ 2 หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/  
เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ 1 หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน /การเรียนรู้/องค์ความรู้

#### ตารางที่ 3 SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
	3	2	1	3	2	1	
การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม	3			3			6
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ	2			3			6

**ตารางที่ 3.1** ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง
	MUST	SHOULD
	ค่าควรเป็น 3 หรือ 2	ค่าควรเป็น 1
การกำหนดตรคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม	3	
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ	2	

**ตารางที่ 3.2** ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
การกำหนดตรคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม			X
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ		X	

#### 4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

**ดี :** จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

**พอใช้ :** จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

**อ่อน :** จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

#### ตารางที่ 4 ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินความเสี่ยงการควบคุมการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ	พอใช้		X	
การกำหนดตรคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้างใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม	พอใช้		X	

## 5. แผนการบริหารความเสี่ยง

**ตารางที่ 5** ตารางแผนบริหารความเสี่ยง การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
<p>1. คณะกรรมการไม่ออกไปดูสถานที่ตรวจรับงานจริง (งานก่อสร้าง) โดยใช้ข้อมูลตามรายงานช่างผู้ควบคุมงาน แจ้งในการตรวจรับพัสดุ</p> <p>2. การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันด้านราคาอย่างเป็นธรรม</p>	<p>1. ให้ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและให้ทราบถึงบทกำหนดโทษตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560</p> <p>2. มีหนังสือชักชวนความเข้าใจในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ คณะกรรมการต้องมีหนังสือยืนยันว่าพัสดุที่จัดหา มีผลิตภัณฑ์ที่เสนอราคาได้ไม่น้อยกว่า 3 ราย</p>